

Facioskapuloohumerální svalová dystrofie

molekulární podstata a diagnostika

Sedláčková J., Fajkusová L.

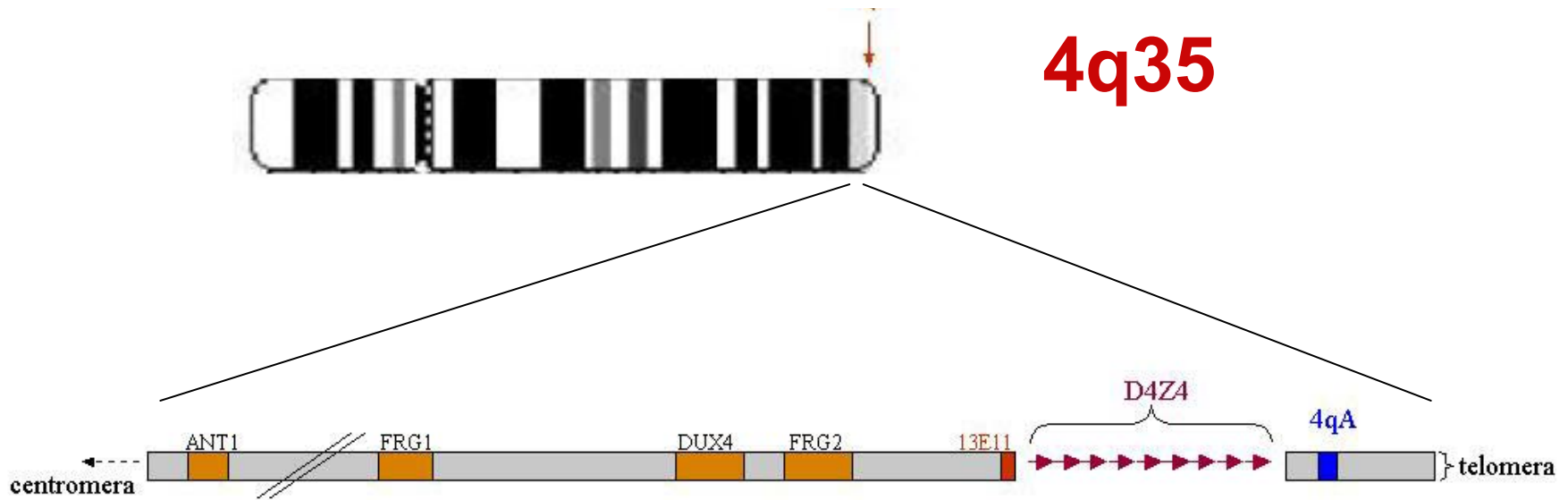

Centrum molekulární biologie a genové terapie
Fakultní nemocnice Brno

FSHD

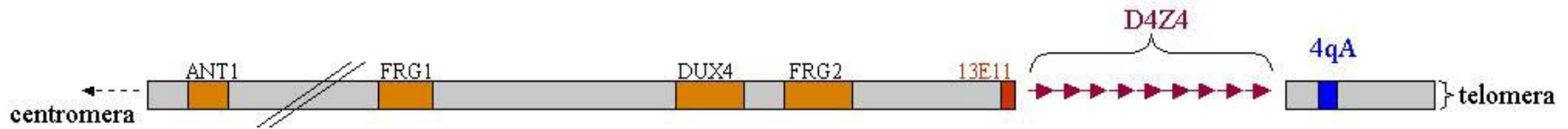
facioskapulohumerální svalová dystrofie

- Landouzy a Dejerin (1885)
- Molekulární podstata - 1990s:

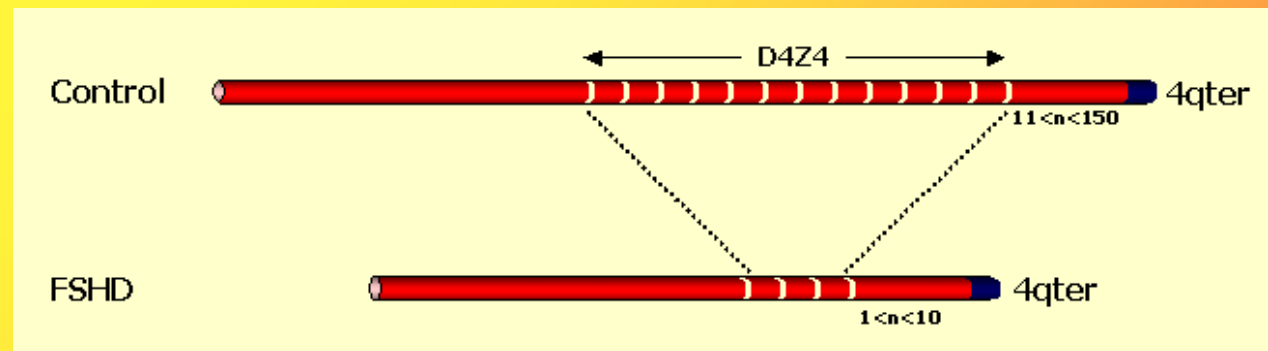

Molekulární genetiká FSHD

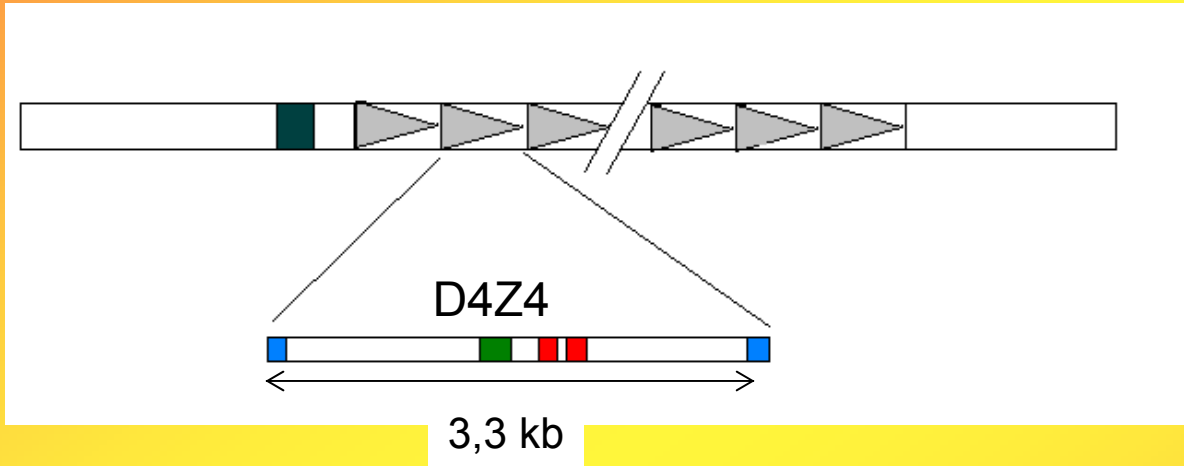
lokus: 4q35 ~ 95% FSHD rodin

repetice D4Z4 v populaci 11-100 repetice
FSHD pacienti <10 repetice

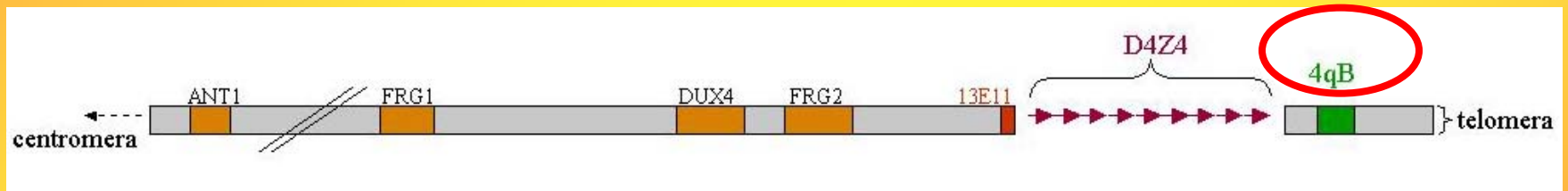
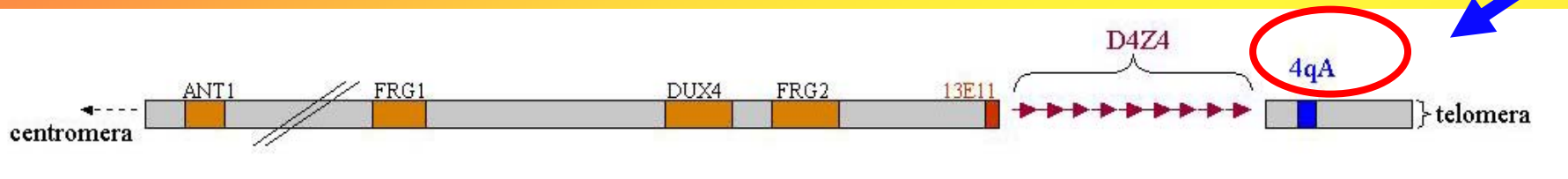

D4Z4 repetice

- nejsou součástí žádného genu
- nekódují žádný gen
- homologní sekvence v genomu (chromozom 10)

2 varianty oblasti 4q

4qA a 4qB: v populaci se stejnou četností

FSHD ~ 4qA

Vznik FSHD

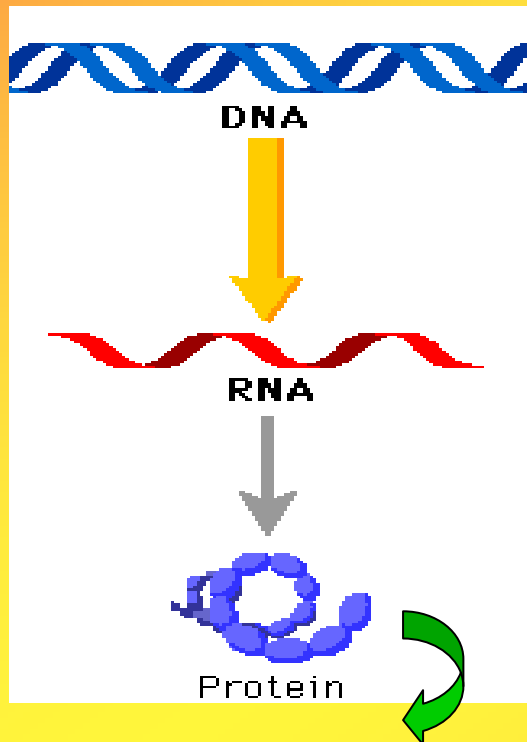

1. Snížený počet repetit D4Z4

2. Alelická varianta 4qA

Mechanismus vzniku FSHD

Klasické monogenní onemocnění

Změna (ztráta) funkce proteinu

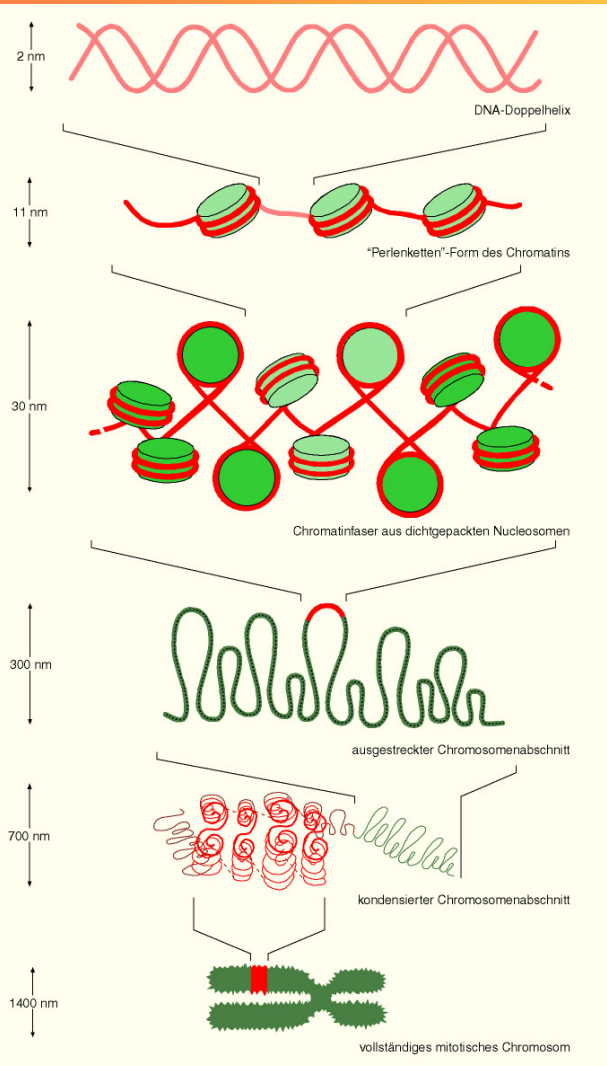
FSHD

Snížený počet repetit D4Z4
Alelická varianta 4qA

změna struktury chromatinu
změna úrovně metylace
změna jaderné organizace

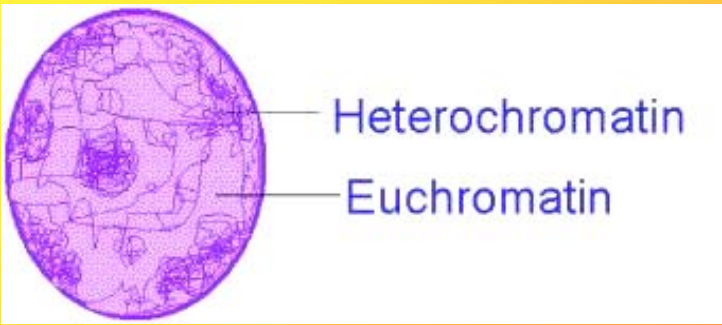
1. FSHD a chromatin

Euchromatin – dekondenzovaný stav transkripčně aktivní

Heterochromatin – kondenzovaný stav transkripčně neaktivní

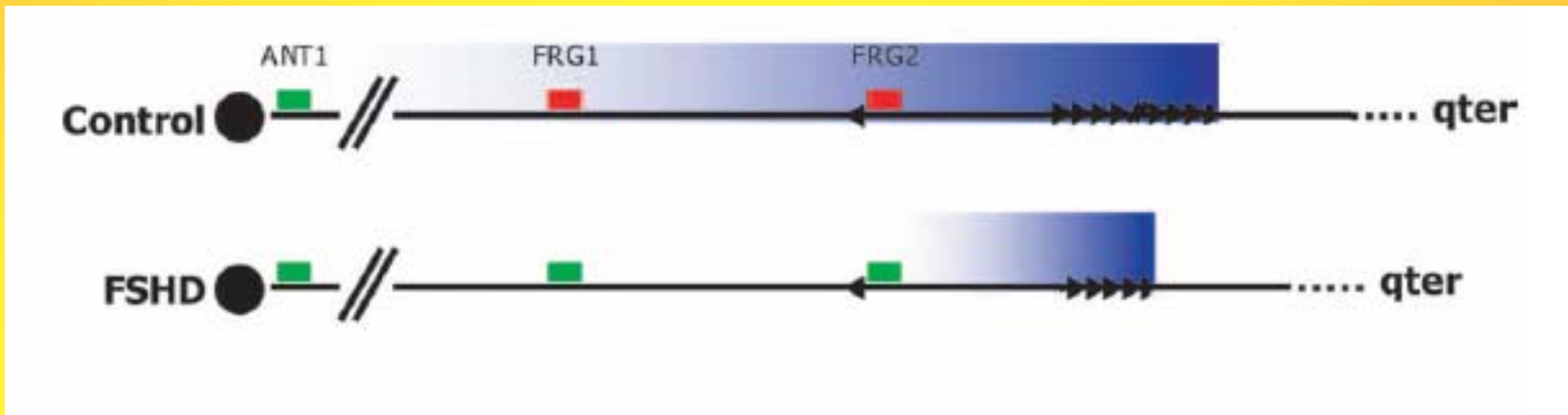

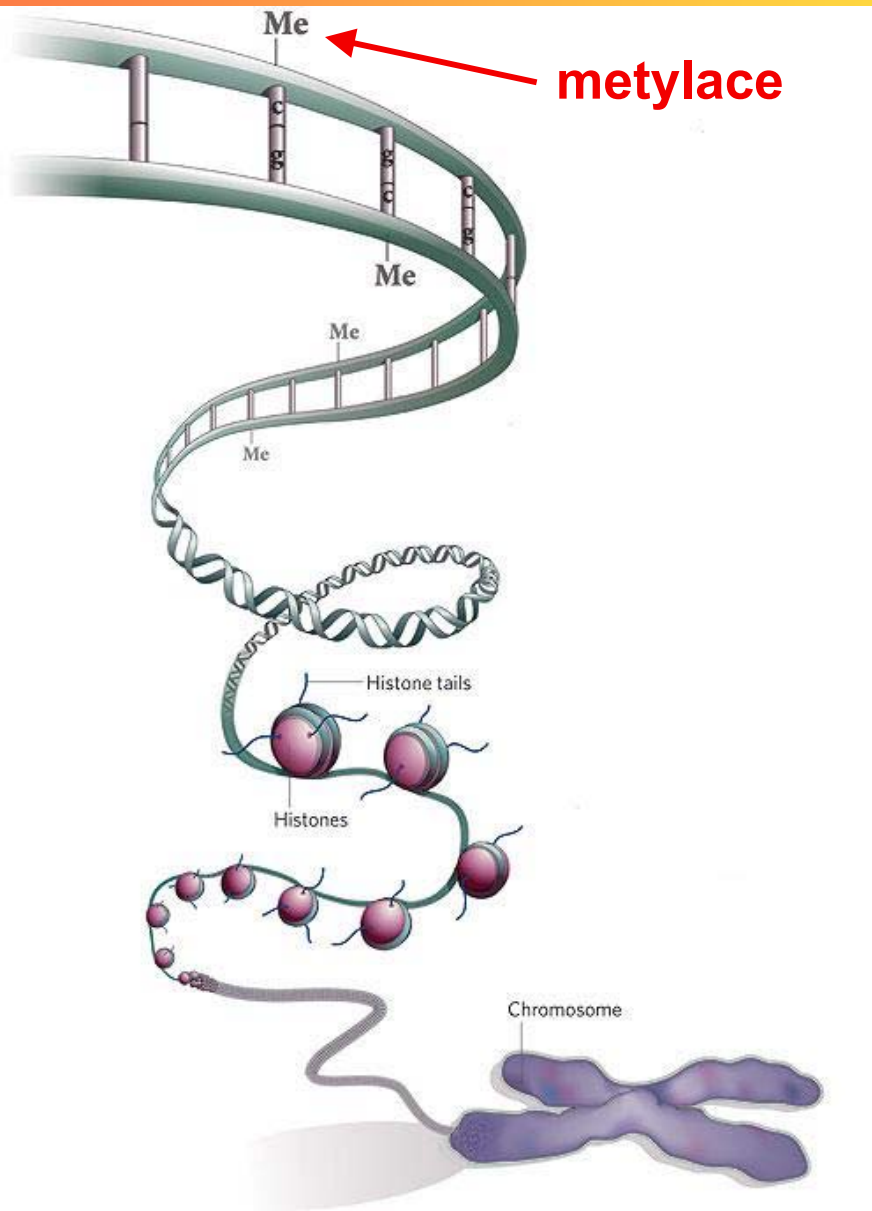
1.FSHD a chromatin

Remodelace chromatinu:

heterochromatin → euchromatin

2. FSHD a metylace

Metylace DNA

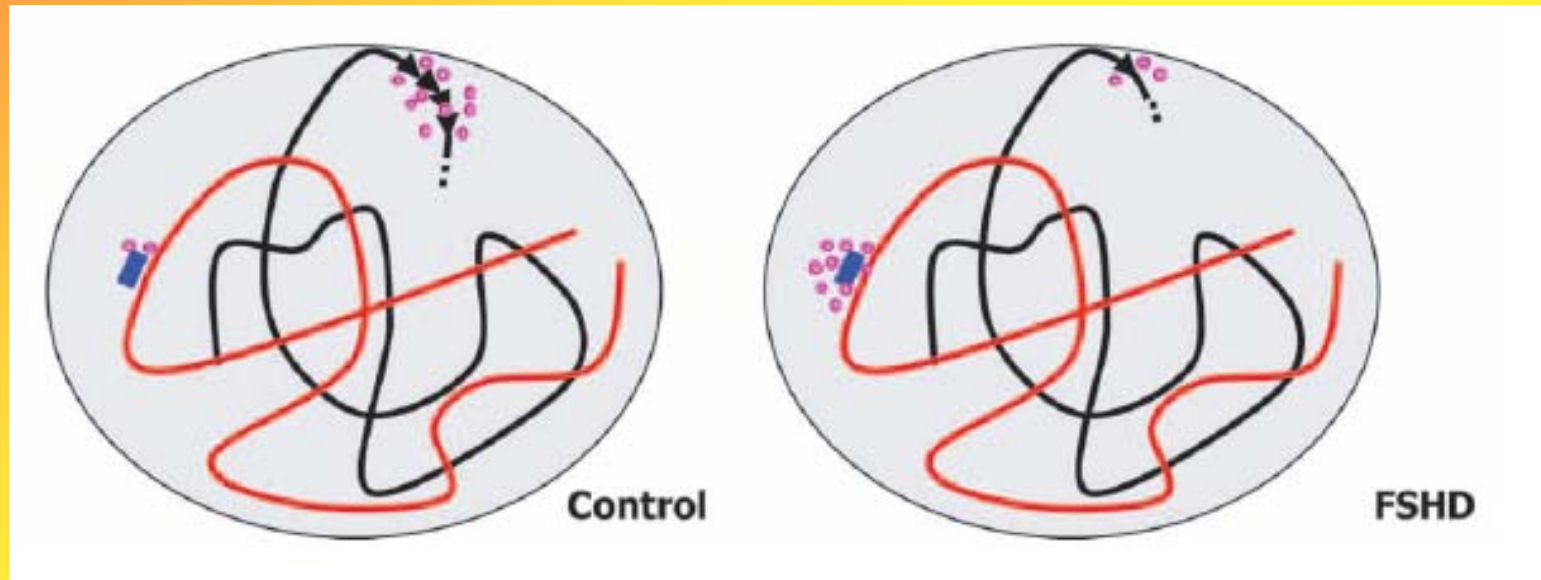
- modifikace DNA
- zpravidla vede k inaktivaci genu
- regulátor genové funkce

FSHD:

Repetice D4Z4
hypometylovány

3. FSHD a jaderná organizace

Envelope disorders:

primární defekt - protein

sekundární defekt - remodelace chromatinu

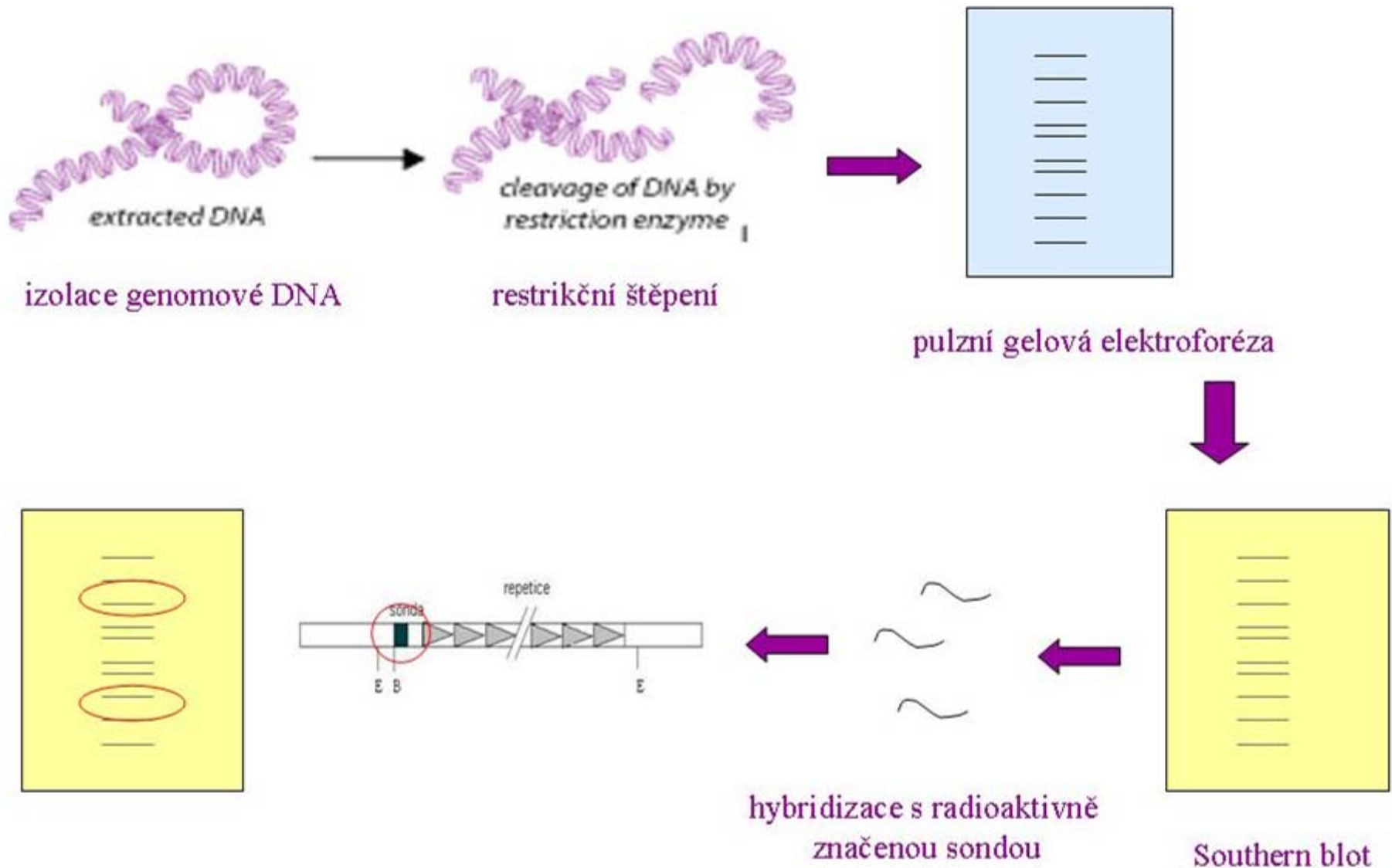
FSHD: primární defekt - remodelace chromatinu

DNA diagnostika FSHD

Metodika:

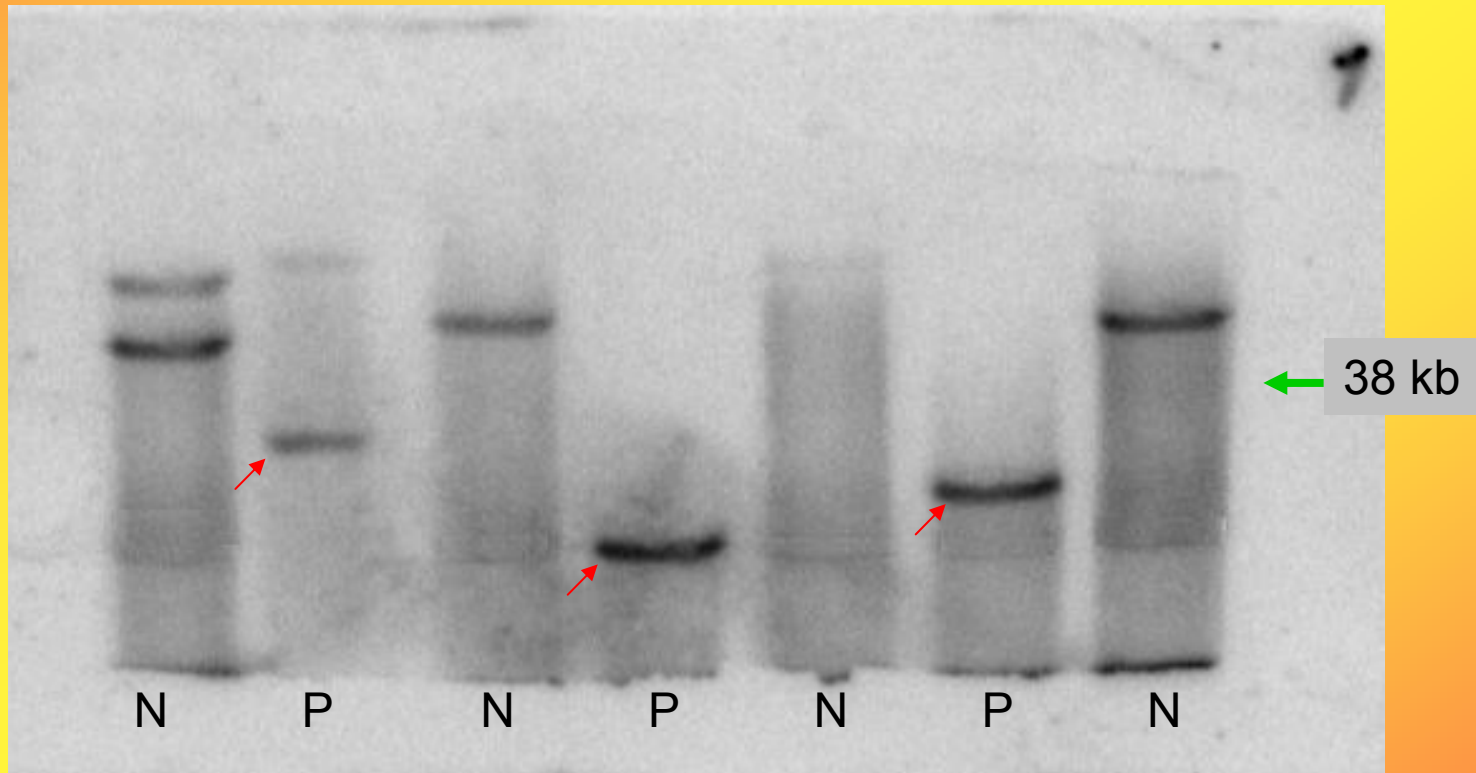
- Izolace DNA
- Štěpení DNA
- Pulzní elektroforéza (PFGE)
- Southern blot
- Hybridizace s radioaktivně značenou sondou

DNA diagnostika FSHD metodika

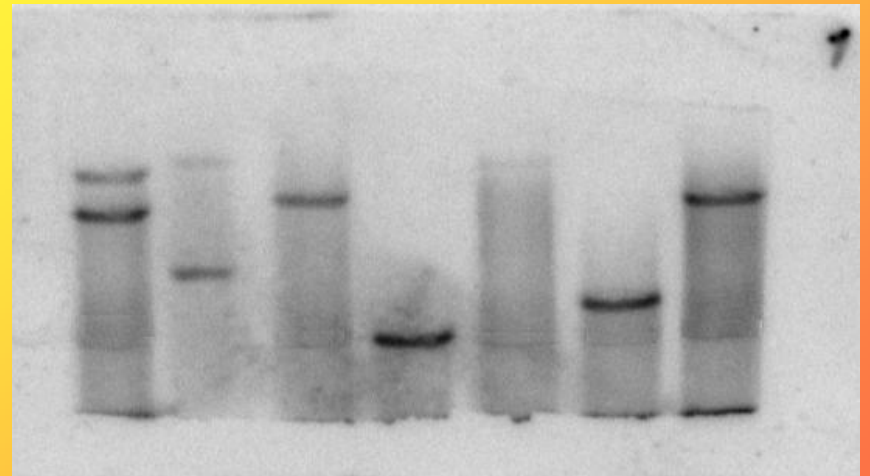
DNA diagnostika FSHD

metodika - výsledky

Komplikace při DNA diagnostice

- somatické mozaiky
- alela 4qA x 4qB
- delece místa přisedání sondy
- přestavby mezi chromozomy 4 a 10

Naše výsledky

91 pozitivních pacientů z 125 suspektních

Korelace počet repetice ~ klinické projevy

- nižší počet repetice > nižší věk nástupu onemocnění
- rodiny se stejným počtem repetice ~ fenotypová variabilita

Poděkování

MUDr. Josef Bednařík
MUDr. Renata Gaillyová
MUDr. Vladimír Gregor
MUDr. Miluše Havlová
MUDr. Josef Kofer
MUDr. Martina Langová
MUDr. Taťána Maříková
MUDr. Radim Mazanec
MUDr. Lucie Nováková

MUDr. Pavlína Plevová
MUDr. Zdeňka Roubalová
MUDr. Pavla Solařová
MUDr. Kamila Světnicová
MUDr. Alena Šantavá
MUDr. Simona Širůčková
MUDr. Ivan Šubrt
MUDr. Stanislav Voháňka
MUDr. Petr Vondráček